

Tisková zpráva

Důvěra vrcholným politikům – září 2018

- ⊙ Mezi zkoumanými vrcholnými představiteli státu zařazenými do výzkumu nejvyšší podíly důvěry byly zaznamenány u předsedy Ústavního soudu Pavla Rychetského a u prezidenta republiky Miloše Zemana (shodně 45 %).
- ⊙ Důvěra nad nedůvěrou mezi zkoumanými představiteli v současnosti převažuje pouze u předsedy Ústavního soudu Pavla Rychetského.
- ⊙ S výjimkou prezidenta republiky Miloše Zemana, u něhož podíl nedůvěry převýšil podíl důvěřujících jen statisticky nevýznamně, u všech ostatních zkoumaných představitelů více či méně významně nedůvěra převažuje nad důvěrou.
- ⊙ Nejvyšší podíl nedůvěry mezi zkoumanými politiky šetření zaznamenalo u předsedy poslaneckého klubu TOP 09 Miroslava Kalouska.

Zpracoval:

Jan Červenka

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 586, e-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

CVVM Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i., v zářijovém šetření zjišťovalo, zda dotázaní důvěřují vybraným vrcholným politikům (viz tabulky 1 a 2).¹ Předložený seznam tentokrát obsahoval jména devětadvaceti **čelných** ústavních činitelů. Do výzkumu byli zařazeni prezident, předseda Senátu, předseda Poslanecké sněmovny, členové vlády, předsedové poslaneckých klubů parlamentních politických stran, ombudsmanka, guvernér ČNB a předseda Ústavního soudu.

Mezi nejvyššími ústavními představiteli státu je jako nejdůvěryhodnější hodnocen předseda Ústavního soudu Pavel Rychetský, jemuž důvěřuje 45 % českých občanů, zatímco 31 % nikoli, a který se tak stal jediným zkoumaným činitelem s převažující důvěrou. Identický podíl důvěry (45 %) má i prezident Miloš Zeman, kterému ovšem nedůvěřuje 48 % občanů, tedy o 3 procentní body více, což je rozdíl pohybující se na hranici statistické významnosti. U všech ostatních zkoumaných činitelů již nedůvěra statisticky významně převažuje nad podílem důvěřujících.

Jako třetí z hlediska podílu důvěřujících skončil předseda vlády Andrej Babiš, jemuž důvěřuje 40 % dotázaných a 53 % mu naopak nedůvěřuje. Za ním s výrazným odstupem z hlediska podílu důvěry, ale i nižším podílem nedůvěry následují v těsném sledu guvernér ČNB Jiří Rusnok (28 % „spíše důvěřuje“, 39 % „spíše nedůvěřuje“), ministr dopravy Dan Ťok (28 %, 42 %), 1. místopředseda vlády, ministr vnitra a v době realizace výzkumu ještě i člen vlády pověřený řízením Ministerstva zahraničních věcí Jan Hamáček (25 %, 44 %), předseda poslaneckého klubu hnutí ANO Jaroslav Faltýnek (25 %, 46 %), veřejná ochránkyně práv Anna Šabatová (23 %, 36 %), ministryně financí Alena Schillerová (23 %, 28 %), ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (21 %, 26 %) a předseda Senátu Milan Štěch (21 %, 41 %). S podílem důvěry těsně pod hladinou jedné pětiny v pořadí dále figurují předseda Poslanecké sněmovny Radek Vondráček (19 %, 31 %), ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová (18 %, 24 %), místopředseda vlády a ministr životního prostředí Richard Brabec (17 %, 30 %) a předseda poslaneckého klubu SPD Radim Fiala (17 %, 44 %). Podíl důvěry lehce nad hranicí jedné desetiny mají předseda poslaneckého klubu STAN Jan Farský (14 %, 31 %), předseda poslaneckého klubu ODS Zbyněk Stanjura (14 %, 39 %), předseda poslaneckého klubu Pirátů Jakub Michálek (13 %, 20 %), předseda poslaneckého klubu KSČM Pavel Kováčik (13 %, 31 %), předseda poslaneckého klubu KDU-ČSL Jan Bartošek (13 %, 31 %), ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová (12 %, 25 %), ministr zemědělství Miroslav Toman (12 %, 25 %), ministr školství, mládeže a tělovýchovy Robert Plaga (11 %, 19 %), ministr obrany Lubomír Metnar (11 %, 19 %), předseda poslaneckého klubu ČSSD Jan Chvojka (11 %, 25 %) a předseda poslaneckého klubu TOP 09 Miroslav Kalousek (11 %, 78 %). Na konci žebříčku s pouze minimálními podíly důvěry pod úroveň jedné desetiny, ale i nízkými podíly nedůvěry figurují obecně málo známí noví členové vlády, konkrétně ministryně průmyslu a obchodu Marta Nováková (9 %, 17 %), ministr spravedlnosti a předseda Legislativní rady vlády

¹ Otázka: „Přečtu Vám jména některých politiků. U každého mi, prosím, řekněte, zda mu důvěřujete nebo nedůvěřujete, či neumíte posoudit. Případně zda tohoto politika neznáte.“

Jan Kněžínek (6 %, 18 %) a ministr kultury Antonín Staněk (5 %, 20 %), jež podle vlastního vyjádření více než tři pětiny dotázaných neznají.

Tabulka 1: Vyjádření důvěry či nedůvěry politikům – srovnání (v %)

	Důvěra +/- proti poslednímu šetření*	Nedůvěra +/- proti poslednímu šetření	Nezná	Neví	Index 09/18 ** Důvěra/nedůvěra
Rychetský	45 (-5)	31 (+8)	13	11	+14
Zeman	45 (-4)	48 (+4)	2	5	-3
Babiš	40 (+5)	53 (-5)	1	6	-13
Rusnok	28 (-5)	39 (+6)	17	16	-11
Ťok	28	42 (+7)	16	14	-14
Hamáček	25	44	19	12	-19
Faltýnek	25	46	17	12	-21
Šabatová	23	36	30	11	-13
Schillerová	23 (+5)	28 (+7)	37	12	-5
Vojtěch	21 (+10)	26 (+8)	40	13	-5
Štěch	21	41 (+6)	25	13	-20
Vondráček	19	31 (+8)	37	13	-12
Maláčová	18	24	44	14	-6
Brabec	17	30 (+4)	39	14	-13
Fiala R.	17 (+4)	44 (+7)	25	14	-27
Farský	14	31 (+4)	44	11	-17
Stanjura	14	39	35	12	-25
Michálek	13	20	56	11	-7
Kováčik	13	31	42	14	-18
Bartošek	13	31 (+4)	42	14	-18
Dostálová	12	25 (+8)	49	14	-13
Toman	12	25	49	14	-13
Plaga	11 (+7)	19 (+6)	57	13	-8
Metnar	11 (+7)	19 (+6)	57	13	-8
Chvojka	11	25 (+5)	51	13	-14
Kalousek	11	78 (-4)	4	7	-67
Nováková	9	17	63	11	-8
Kněžínek	6	18	65	11	-12
Staněk	5	20	63	12	-15

*Uvádíme pouze statisticky významné rozdíly ve srovnání s posledním šetřením důvěry u příslušného politika, tj. více než +/- 3 %.

** Rozdíl kladných a záporných odpovědí v aktuálním (zářijovém) šetření.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 8. – 20. 9. 2018, 1037 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Pokud jde o úroveň nedůvěry, mezi zkoumanými představiteli se jednoznačně nejvyšší podíl nedůvěřujících na úrovni necelých čtyř pětin objevil v případě současného předsedy poslaneckého klubu TOP 09, bývalého předsedy a zakladatele této strany, někdejšího předsedy KDU-ČSL a bývalého ministra financí v Topolánkové a v Nečasově vládě Miroslava Kalouska. Na druhém místě s velkým odstupem za ním a s podílem nedůvěry mírně převyšujícím polovinu skončil současný premiér Andrej Babiš. Téměř polovina českých občanů vyjadřuje nedůvěru k Miloši Zemanovi a Jaroslavu Faltýnkovi, více než dvě pětiny nedůvěřují též Radimu Fialovi, Janu Hamáčkovi, Danu Ťokovi či Milanu Štěchovi, za nimiž s podílem nedůvěry těsně pod dvěma pětinami následují Zbyněk Stanjura a Jiří Rusnok. Anně Šabatové nedůvěřuje více než třetina oslovených. Okolo tří desetin dotázaných nedůvěřuje P. Kováčikovi, J.

Bartoškovi, J. Farskému, R. Vondráčkovi, P. Rychetskému, R. Brabcovi a A. Schillerové, přibližně čtvrtina nedůvěřuje A. Vojtěchovi, K. Dostálové, M. Tomanovi, J. Chvojce a J. Maláčové. Nejnižší podíly nedůvěry na úrovni jedné pětiny či o málo menší se vyskytly u J. Michálka, A. Staňky, R. Plagy, L. Metnara, J. Kněžína a M. Novákové.

V porovnání s posledním šetřením, jímž u většiny zkoumaných jmen byl únor 2018, ale v případě jednotlivců zastávajících nejvyšší stranické funkce jde o květen 2018, došlo k nárůstu důvěry při souběžném poklesu nedůvěry v případě předsedy vlády A. Babiše. U A. Vojtěcha, R. Plagy, L. Metnara, A. Schillerové a R. Fialy rovněž došlo k nárůstu podílu důvěřujících, ovšem stalo se tak při souběžném nárůstu podílu nedůvěřujících, což je časté u nových politických představitelů, kteří teprve vstupují do širšího povědomí veřejnosti. Podíl nedůvěry se zvýšil také u P. Rychetského, K. Dostálové, R. Vondráčka, D. Ťoka, M. Štěcha, J. Rusnoka, J. Chvojky, R. Brabce, J. Farského, J. Bartoška a M. Zemana, přičemž v případě P. Rychetského, J. Rusnoka a M. Zemana došlo zároveň k poklesu podílu důvěřujících. Mírný pokles podílu nedůvěřujících se objevil v případě M. Kalouska.

Tabulka 2a: Důvěra vrcholným politikům (v %)

	2015				2016				2017				2018				
	01	04	05	09	10	01	03	06	09	10	02	04	09	01	02	05	09
Rychetský	48	x	45	x	44	43	x	38	x	36	x	39	x	x	50	x	45
Zeman	40	x	41	x	46	56	x	54	x	51	x	53	x	x	49	x	45
Babiš	59	54	55	53	50	51	47	42	46	49	46	43	37	37	42	35	40
Rusnok	x	x	x	x	x	x	x	x	x	26	x	30	x	x	33	x	28
Ťok	15	x	20	x	19	21	x	20	x	21	x	23	x	x	29	x	28
Hamáček	17	16	18	19	18	18	18	17	21	16	18	18	19	x	x	24	25
Faltýnek	x	15	x	18	x	x	17	x	17	16	21	17	22	23	25	25	25
Šabatová	25	x	23	x	22	19	x	22	x	19	x	20	x	x	23	x	23
Schillerová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	18	x	23
Vojtěch	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	11	x	21
Štěch	23	x	22	x	19	20	x	19	x	18	x	20	x	x	23	x	21
Vondráček	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	17	x	19
Maláčová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	18
Brabec	9	x	11	x	12	11	x	10	x	11	x	12	x	x	18	x	17
Fiala R.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	9	17	13	17
Farský	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	12	x	14
Stanjura	x	11	x	11	x	x	8	x	10	8	x	10	x	x	12	x	14
Michálek	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	13	x	13
Kováčik	x	10	x	14	x	x	13	x	12	9	x	11	x	x	14	x	13
Bartošek	x	8	x	8	x	x	7	x	7	x	8	x	6	x	10	x	13
Dostálová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	9	x	12
Toman	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	12
Plaga	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	4	x	11
Metnar	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	4	x	11
Chvojka	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	6	x	x	8	x	11
Kalousek	x	13	x	11	x	13	15	13	11	x	13	x	10	x	10	x	11
Nováková	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	9
Kněžínek	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	6
Staněk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	5

Poznámka: Řazení politiků je sestupné podle procent vyjádřené důvěry v posledním sledování, tj. v září 2018. Dopočet do 100 % představují odpovědi „nedůvěřuje“, „nevím“ nebo „neznám“. Změny do +/- 3 % nejsou statisticky průkazné.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Tabulka 2b: Nedůvěra vrcholným politikům (v %)

	2015					2016					2017			2018			
	01	04	05	09	10	01	03	06	09	10	02	04	09	01	02	05	09
Kalousek	x	83	x	84	x	81	79	79	81	x	79	x	81	x	82	x	78
Babiš	33	39	40	40	45	42	46	51	46	43	48	49	56	56	50	58	53
Zeman	53	x	53	x	47	39	x	39	x	40	x	41	x	x	44	x	48
Faltýnek	x	29	x	29	x	x	28	x	31	26	33	35	44	49	44	49	46
Fiala R.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	35	36	37	44
Hamáček	18	23	22	23	27	24	26	28	22	25	30	31	32	x	x	47	44
Řok	15	x	26	x	29	30	x	36	x	37	x	37	x	x	35	x	42
Štěch	27	x	29	x	27	28	x	31	x	29	x	31	x	x	35	x	41
Stanjura	x	35	x	33	x	x	35	x	36	33	x	34	x	x	37	x	39
Rusnok	x	x	x	x	x	x	x	x	x	38	x	37	x	x	33	x	39
Šabatová	25	x	27	x	30	34	x	33	x	35	x	38	x	x	34	x	36
Kováčik	x	28	x	26	x	x	29	x	29	27	x	29	x	x	32	x	31
Bartošek	x	18	x	20	x	x	18	x	20	x	19	x	26	x	27	x	31
Farský	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	27	x	31
Vondráček	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	23	x	31
Rychetský	27	x	28	x	28	27	x	30	x	26	x	29	x	x	23	x	31
Brabec	20	x	26	x	26	27	x	26	x	25	x	26	x	x	26	x	30
Schillerová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	21	x	28
Vojtěch	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	18	x	26
Dostálová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	17	x	25
Toman	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	25
Chvojka	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	22	x	x	20	x	25
Maláčová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	24
Michálek	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	18	x	20
Staněk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	20
Plaga	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	13	x	19
Metnar	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	13	x	19
Kněžínek	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	18
Nováková	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	17

Poznámka: Řazení politiků je sestupné podle procent vyjádřené nedůvěry v posledním sledování, tj. v září 2018. Dopočet do 100 % představují odpovědi „důvěřuje“, „neví“ nebo „nezná“. Změny do +/- 3 % nejsou statisticky průkazné.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v18-09</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>8. - 20. 9. 2018</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1037</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>239</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Kód tiskové zprávy:</i>	<i>pi181018</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PI.2</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>18. října 2018</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Jan Červenka</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý. |